

Cofnodion Cyfarfod y PWYLLGOR MOESEG A SAFONAU a gynhaliwyd ar ffurf hybrid yn Neuadd Cyngor Ceredigion, Penmorfa, Aberaeron ac o bell drwy fideo gynadleda ddydd Llun, 04 Rhagfyr 2023

YN BRESENNOL: Mr John Weston (Cadeirydd) Mr Alan Davies a Ms. Gail Storr

Y Cynghorydd Caryl Roberts, Y Cynghorydd Gwyn Wigley Evans a'r Cynghorydd Jan Culley (Aelodau Etholedig)

Aelodau Etholedig eraill yn bresennol: Y Cynghorwyr Bryan Davies, Catrin M S Davies a Meirion Davies

HEFYD YN BRESENNOL:

Ms Elin Prysor (Swyddog Monitro)

Mrs Lisa Evans (Swyddog Craffu a Safonau)

Mrs Dana Jones (Swyddog Gwasanaethau Democrataidd a Safonau)

(10:00am-11:15pm)

1 Ymddiheuriadau

Ymddiheurodd Miss Caryl Davies a Ms Carol Edwards am na fedrent ddod i'r cyfarfod.

Yn absenoldeb y Cadeirydd, cafodd y cyfarfod ei gadeirio gan yr Is-gadeirydd, Mr John Weston.

Roedd y Cynghorydd Delyth James wedi dod i'r cyfarfod. Fodd bynnag, oherwydd y rheolau yn ymwneud â'r cworwm, cytunwyd y byddai'n gadael y Pwyllgor er mwyn sicrhau cydbwysedd rhwng nifer yr Aelodau Annibynnol a'r Cynghorwyr.

2 Datgelu Buddiannau Personol / Buddiannau sy'n Rhagfarnu

Dim.

3 Ystyried ceisiadau am ollyngiadau oddi wrth y Cynghorwyr canlynol:

(i) Y Cynghorydd Bryan Davies – Cyngor Sir Ceredigion

Cafwyd cais dyddiedig 17 Hydref 2023 oddi wrth y Cynghorydd Bryan Davies, Cyngor Sir Ceredigion yn gofyn am ollyngiad i siarad a phleidleisio ynghylch Premiwm Treth y Cyngor ar Dai Gwag Hirdymor ac Ail Gartrefi yng Ngheredigion. Gyda'i wraig a'i frawd, roedd yn gyd-berchen ar dŷ. Roedd y tŷ yn cael ei osod ar rent i deulu yn yr hirdymor.

Roedd y Cynghorydd Davies yn bresennol yn y cyfarfod i gyflwyno'i gais ac atebodd gwestiynau ynghylch ei gais.

Gofynnwyd i'r Cynghorydd Davies adael y Siambr er mwyn i'r Pwyllgor ystyried ei gais.

PENDERFYNWYD rhoi gollyngiad i'r Cynghorydd Davies siarad a phleidleisio ar y sail na fyddai cyfranogiad yr aelod yn y busnes y mae'r buddiant yn ymwneud ag ef yn niweidio hyder y cyhoedd yn y modd y mae busnes yr awdurdod perthnasol yn cael ei gynnal, (rheoliad 2 (d) o Reoliadau Pwyllgor Safonau (Rhoi Gollyngiadau) (Cymru) 2001). Rhoddwyd y gollyngiad am gyfnod o 12 mis.

(ii) Y Cynghorydd Ifan Davies, Cyngor Sir Ceredigion

Cafwyd cais dyddiedig 21 Tachwedd 2023 oddi wrth y Cynghorydd Ifan Davies, Cyngor Sir Ceredigion yn gofyn am ollyngiad i siarad a phleidleisio ynghylch treth y cyngor ar ail gartrefi. Roedd yn berchen ar nifer o eiddo yng Ngheredigion.

Roedd y Pwyllgor o'r farn nad oedd digon o wybodaeth yn y cais.

PENDERFYNWYD rhoi gollyngiad i'r Cynghorydd Davies siarad yn unig (am nad oedd digon o wybodaeth yn ei ffurflen gais ynglŷn â'r eiddo yr oedd yn berchen arno), ar y sail bod cyfiawnhad i'r aelod gymryd rhan yn y busnes y mae'r buddiant yn berthnasol iddo oherwydd rôl neu arbenigedd penodol yr aelod (rheoliad (f) o Reoliadau Pwyllgor Safonau (Rhoi Gollyngiadau) (Cymru) 2001). Rhoddwyd y gollyngiad am gyfnod o 12 mis.

(iii) Y Cynghorydd Catrin M S Davies, Cyngor Sir Ceredigion

Cafwyd cais dyddiedig 03 Tachwedd 2023 oddi wrth y Cynghorydd Catrin M S Davies, Cyngor Sir Ceredigion yn gofyn am ollyngiad i siarad a phleidleisio ynghylch codi trethi ar ail gartrefi.

Roedd yn berchen ar eiddo gwag ond nid oedd yn berchen ar gartref gwyliau. Ni fyddai codi trethi ar gartrefi gwyliau yn effeithio arni.

Roedd y Cynghorydd Davies yn bresennol yn y cyfarfod i gyflwyno'i chais ac atebodd gwestiynau ynghylch ei chais.

Gofynnwyd i'r Cynghorydd Davies adael y cyfarfod fideo er mwyn i'r Pwyllgor ystyried ei chais.

PENDERFYNWYD rhoi gollyngiad i'r Cynghorydd Davies siarad a phleidleisio ar y sail na fyddai cyfranogiad yr aelod yn y busnes y mae'r buddiant yn ymwneud ag ef yn niweidio hyder y cyhoedd yn y modd y mae busnes yr awdurdod perthnasol yn cael ei gynnal, (rheoliad 2 (d) o Reoliadau Pwyllgor Safonau (Rhoi Gollyngiadau) (Cymru) 2001). Rhoddwyd y gollyngiad am gyfnod o 12 mis.

(iv) Y Cynghorydd Rhodri Evans, Cyngor Sir Ceredigion

Cafwyd cais dyddiedig 27 Tachwedd 2023 oddi wrth y Cynghorydd Rhodri Evans, Cyngor Sir Ceredigion yn gofyn am ollyngiad i siarad a phleidleisio ynghylch Premiwm Treth y Cyngor ar Dai Gwag Hirdymor ac Ail Gartrefi yng Ngheredigion. Roedd yn berchen ar eiddo (ar wahân i'w gartref) a oedd yn cael ei osod ar rent.

PENDERFYNWYD rhoi gollyngiad i'r Cynghorydd Evans siarad a phleidleisio ar y sail na fyddai cyfranogiad yr aelod yn y busnes y mae'r buddiant yn ymwneud ag ef yn niweidio hyder y cyhoedd yn y modd y mae busnes yr awdurdod perthnasol yn cael ei gynnal, bod y buddiant yn gyffredin i'r aelod ac i gyfran sylweddol o'r cyhoedd a bod cyfiawnhad i'r aelod gymryd rhan yn y busnes y mae'r buddiant yn berthnasol iddo oherwydd rôl neu arbenigedd penodol yr aelod (rheoliadau 2 (d) (e) ac (f) o Reoliadau Pwyllgor Safonau (Rhoi Gollyngiadau) (Cymru) 2001). Rhoddwyd y gollyngiad am gyfnod o 12 mis.

(v) Y Cynghorydd Marc Davies, Cyngor Sir Ceredigion

Cafwyd cais dyddiedig 21 Tachwedd 2023 oddi wrth y Cynghorydd Marc Davies, Cyngor Sir Ceredigion yn gofyn am ollyngiad i siarad a phleidleisio ynghylch treth y Cyngor ar ail gartrefi. Roedd ganddo eiddo arall yr oedd yn ei osod allan ar gytundebau hirdymor.

PENDERFYNWYD rhoi gollyngiad i'r Cynghorydd Davies siarad a phleidleisio ar y sail na fyddai cyfranogiad yr aelod yn y busnes y mae'r buddiant yn ymwneud ag ef yn niweidio hyder y cyhoedd yn y modd y mae busnes yr awdurdod perthnasol yn cael ei gynnal, bod y buddiant yn gyffredin i'r aelod ac i gyfran sylweddol o'r cyhoedd a bod cyfiawnhad i'r aelod gymryd rhan yn y busnes y mae'r buddiant yn berthnasol iddo oherwydd rôl neu arbenigedd penodol yr aelod (rheoliadau 2 (d) (e) ac (f) o Reoliadau Pwyllgor Safonau (Rhoi Gollyngiadau) (Cymru) 2001). Rhoddwyd y gollyngiad am gyfnod o 12 mis.

(vi) Y Cynghorydd Meirion Davies, Cyngor Sir Ceredigion

Cafwyd cais dyddiedig 27 Tachwedd 2023 oddi wrth y Cynghorydd Meirion Davies, Cyngor Sir Ceredigion yn gofyn am ollyngiad i siarad a phleidleisio ynghylch Premiwm Treth y Cyngor. Roedd yn berchen ar lety gwyliau ar ei fferm.

Roedd y Cynghorydd Davies yn bresennol yn y cyfarfod i gyflwyno'i gais ac atebodd gwestiynau ynghylch ei gais.

Gofynnwyd i'r Cynghorydd Davies adael y Siambr er mwyn i'r Pwyllgor ystyried ei gais.

PENDERFYNWYD rhoi gollyngiad i'r Cynghorydd Davies siarad a phleidleisio ar y sail na fyddai cyfranogiad yr aelod yn y busnes y mae'r buddiant yn ymwneud ag ef yn niweidio hyder y cyhoedd yn y modd y mae busnes yr awdurdod perthnasol yn cael ei gynnal a bod cyfiawnhad i'r aelod gymryd rhan yn y busnes y mae'r buddiant yn berthnasol iddo oherwydd rôl neu arbenigedd penodol yr aelod (rheoliadau 2 (d) ac (f) o Reoliadau Pwyllgor Safonau (Rhoi Gollyngiadau) (Cymru) 2001). Rhoddwyd y gollyngiad am gyfnod o 12 mis.

(vii) Y Cynghorydd Wyn Evans, Cyngor Sir Ceredigion

Cafwyd cais dyddiedig 27 Tachwedd 2023 oddi wrth y Cynghorydd Wyn Evans, Cyngor Sir Ceredigion yn gofyn am ollyngiad i siarad a phleidleisio

ynghylch Premiwm Treth y Cyngor ar Dai Gwag Hirdymor ac Ail Gartrefi yng Ngheredigion. Roedd yn berchen ar eiddo (ar wahân i'w gartref) a oedd yn cael ei osod ar rent.

PENDERFYNWYD rhoi gollyngiad i'r Cynghorydd Evans siarad a phleidleisio ar y sail na fyddai cyfranogiad yr aelod yn y busnes y mae'r buddiant yn ymwneud ag ef yn niweidio hyder y cyhoedd yn y modd y mae busnes yr awdurdod perthnasol yn cael ei gynnal, a bod cyfiawnhad i'r aelod gymryd rhan yn y busnes y mae'r buddiant yn berthnasol iddo oherwydd rôl neu arbenigedd penodol yr aelod (rheoliadau 2 (d) ac (f) o Reoliadau Pwyllgor Safonau (Rhoi Gollyngiadau) (Cymru) 2001). Rhoddwyd y gollyngiad am gyfnod o 12 mis.

4 **Cadarnhau cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Moeseg a Safonau a gynhaliwyd ar 15 Gorffennaf 2023**

PENDERFYNWYD cadarnhau bod cofnodion cyfarfod y Pwyllgor a gynhaliwyd ar 15 Gorffennaf 2023 yn gywir.

Materion yn codi

Cofnod 3 – Dywedodd y Swyddog Monitro fod Ms Gail Storr wedi cytuno i fod yn Aelod Annibynnol o is-bwyllgor Safonau Cyd-bwyllgor Corfforedig Canolbarth Cymru. Byddai'r trefniadau hyn yn cael eu cadarnhau yng nghyfarfod y Cyngor ar 14 Rhagfyr 2023. Nodwyd bod Carol Edwards eisoes wedi cytuno i fod yn Aelod Annibynnol ar yr is-bwyllgor ac mai'r Cynghorydd Gwyn Wigley Evans fyddai cynrychiolydd y Cyngorwyr ar yr is-bwyllgor.

Cofnod 7 – Dywedwyd bod Ms Llinos James wedi'i phenodi fel aelod annibynnol newydd ar 16 Tachwedd 2023 ac y byddai'n olynu Mr John Weston ar 22 Chwefror 2024. Byddai'r penodiad hwn yn cael ei gadarnhau yng nghyfarfod y Cyngor ar 14 Rhagfyr 2023.

Cofnod 13 – Roedd Hysbysiadau o Benderfyniadau Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru wedi'u dosbarthu drwy e-bost cyfrinachol. Dywedodd y Swyddog Monitro iddi fod yng nghyfarfod o Grŵp y Swyddogion Monitro ar 01 Rhagfyr 2023 ac adroddwyd mai Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru fyddai'n dosbarthu'r canllawiau o hyn ymlaen ynghylch y llythyron o benderfyniadau ynglŷn â gwrandawiadau pwyllgorau safonau.

Cofnod 14- Yn ystod cyfarfod o Grŵp y Swyddogion Monitro, cytunwyd nad oedd y wybodaeth a ddarperid ar wefan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ynghylch penderfyniadau – yr hyn a oedd wedi disodli'r Coflyfr - yn hawdd mynd ato. Roedd sylw yn cael ei roi i'r mater hwn ar hyn o bryd a byddai cylchlythyr hefyd yn cael ei ddosbarthu yn y dyfodol.

Cofnod 15- Roedd y Swyddog Monitro wedi rhoi gwybod i'r grŵp fod Cadeirydd Pwyllgor Moeseg a Safonau Ceredigion wedi gofyn am gael rhoi Adroddiad Blynyddol Panel Annibynnol Cymru ar Gydnyddiaeth Ariannol ar agenda nesaf Fforwm Cenedlaethol y Pwyllgorau Safonau fel y gellid ei ystyried. Byddai'r Cadeirydd yn rhoi adborth o'r Fforwm yn y cyfarfod nesaf (29/1/24).

Cofnod 16- Dywedodd y Swyddog Monitro iddi roi gwybod i Grŵp y Swyddogion Monitro fod Pwyllgor Moeseg a Safonau Cyngor Sir Ceredigion wedi cytuno y byddai trothwy rhodd/lletygarwch ar gyfer Aelodau Cyngor Sir Ceredigion yn aros ar £21. Nodwyd mai adolygiad Penn oedd wedi argymhell y £25. Serch hynny, argymhelliad yn unig oedd hwn a byddai angen deddfwriaeth i sicrhau cysondeb.

5 Adborth o'r gweithdy ynghylch asesiad cydymffurfio arweinwyr y grwpiau gwleidyddol

CYTUNWYD i nodi cynnwys yr adroddiad yn amodol ar y canlynol:-
(i) ers cyhoeddi'r agenda, bod dyddiadau'r gweithdai wedi'u pennu ac y byddent yn cael eu cynnal ar 24 Ebrill 2024 a 20 Mai 2024;
(ii) y byddai Arweinwyr y Grwpiau yn cael eu gwahodd i'r cyfarfod a fyddai'n cael ei gynnal ar 06 Mawrth 2024; ac
(iii) roedd angen hysbysu Arweinwyr y Grwpiau mai dim ond dau o'r Aelodau oedd wedi gwneud yr hyfforddiant ar-lein ynghylch y Cyfryngau Cymdeithasol ac y dylai pob Cynghorydd gwblhau'r hyfforddiant hwn cyn gynted ag y bo modd.

6 Adolygu'r ffurflen gais am ollyngiad

CYTUNWYD i gymeradwyo'r ffurflen gais ddiwygiedig am ollyngiad yn amodol ar hefyd gynnwys enw'r Ward yr oedd y Cynghorwyr Sir yn eu cynrychioli o dan 'Eich Manylion'.

7 Penodi Is-gadeirydd

CYTUNWYD y byddai Ms Gail Storr yn cael ei phenodi'n Is-gadeirydd o 22 Chwefror 2024 am gyfnod o bedair blynedd.
Roedd angen cytuno i'r penodiad yn y cyfarfod hwn gan na fyddai'r cyfarfod nesaf yn cael ei gynnal tan fis Mawrth 2024. Byddai'r Cyngor yn cael ei hysbysu ar 14/12/23.

Diolchodd yr holl Aelodau i Mr John Weston am ei waith ar y Pwyllgor dros y chwe blynedd ddiwethaf gan ddymuno'n dda iddo at y dyfodol.